

Katarzyna Chrobok

„Ja jestem krzewem winnym, a wy latoroślami” - czyli co pomaga nam trwać w Chrystusie

Katecheza dla uczniów starszych klas szkół podstawowych

Cele:

- uświadomienie uczniom, że włączenie do wspólnoty Kościoła wymaga od nas poznawania Boga
- kształtowanie potrzeby pogłębiania relacji z Bogiem
- motywowanie do świadczenia o Bogu w środowiskach, w których przebywamy: we wspólnocie Kościoła, rodzinie, w szkole
- poznanie obrazu Chrystusa jako winnego krzewu
- uświadomienie, że w „trwaniu w winnym krzewie” pomaga rodzina, uczęszczanie na lekcje religii, bycie we wspólnocie Kościoła
- budzenie przekonania, że wiara jest darem, który rozwijamy w rodzinie, w Kościele, oraz w szkole
- kształtowanie umiejętności współpracy w grupie

Metody: praca z tekstem, śpiew, rozmowa kierowana, pogląd, opowiadanie

Formy pracy: zajęcia zbiorowe i praca w grupach

Środki dydaktyczne:

Pismo Święte, komputer z dostępem do Internetu. Uwaga: do lekcji dołączona jest prezentacja, z którą należy się zapoznać przed jej przeprowadzeniem: <https://view.genially.com/664cc2f126cba8001458e76c/presentation-geometric-project-presentation>

1. Wprowadzenie

- Po modlitwie Katecheta inicjuje śpiew piosenki: „Miłość Twa od najwyższych gór...”
https://youtu.be/Ae0qU7fjJQs?si=Zl0vE_g-cdqKK4fy
- Uczący opowiada:
Jedno z opowiadań żydowskich mówi o mądrym rabinie bojącym się Boga. Pewnego wieczora, po dniu spędzonym nad księgą starych proctw, rabin postanowił wyjść na ulicę i odprężyć się w czasie prze-

chadzki. Idąc powoli drogą leżącą na uboczu, spotkał pewnego stróża, który długimi i zdecydowanymi krokami chodził tam i z powrotem przed ogrodzeniem bogatej posiadłości.

– Dla kogo tak chodzisz? – spytał zaciekawiony rabin. Stróż wymienił nazwisko swego pana. Potem zapytał:

– A ty dla kogo chodzisz?

To pytanie głęboko zapadło w serce rabina.

- Uczący podsumowuje:
 - * *To pytanie skierowane do rabina pragnę zadać każdemu z nas: A ty, dla kogo chodzisz?*

2. Rozwinięcie

- Prowadzący zwraca się do uczniów: *Musimy ustalić wspólnie pewne fakty.*
- Katecheta proponuje uczniom obejrzenie filmu „Kim jest człowiek?” z serii „Trzyminutowy katechizm: <https://youtu.be/ap4wRNRy-kk?si=swyLJhPI2mVotL-G>
- Katecheta stawia pytania:
 - * *Co wyróżnia nas spośród wszystkich stworzeń? (rozum i wola)*
 - * *W czym pomagają nam te dary? (w poznawaniu i kochaniu, skierowane są ku wyższym celom: poznawaniu prawdy i ukochaniu dobra)*
 - * *W jakim celu otrzymaliśmy rozum i wolę? (aby poznawać Boga i Go kochać)*
- Prowadzący stwierdza: Ustalamy **fakt nr 1** - *Człowiek posiada rozum i wolę, dzięki którym może poznawać Boga i kochać Go.*
- Katecheta kontynuuje: *Posłuchajmy następującego fragmentu Pisma Św.:*
- Odczytanie fragmentu Ewangelii J 15, 1-11

Ja jestem prawdziwym krzewem winnym, a Ojciec mój jest tym, który [go] uprawia. Każdą latorośl, która we Mnie nie przynosi owocu, odcina, a każdą, która przynosi owoc, oczyszcza, aby przynosiła owoc obfitszy. Wy już jesteście czyści dzięki słowu, które wypowiedziałem do was. Wytrwajcie we Mnie, a Ja [będę trwał] w was. Podobnie jak latorośl nie może przynosić owocu sama z sie-

bie - jeśli nie trwa w winnym krzewie - tak samo i wy, jeżeli we Mnie trwać nie będziecie. Ja jestem krzewem winnym, wy - latoroślami. Kto trwa we Mnie, a Ja w nim, ten przynosi owoc obfity, ponieważ beze Mnie nic nie możecie uczynić. Ten, kto we Mnie nie trwa, zostanie wyrzucony jak winna latorośl i uschnie. I zbiera się ją, i wrzuca do ognia, i płonie. Jeżeli we Mnie trwać będziecie, a słowa moje w was, poproście, o cokolwiek chcecie, a to wam się spełni. Ojciec mój przez to dozna chwały, że owoc obfity przyniesiecie i staniecie się moimi uczniami. Jak Mnie umiłował Ojciec, tak i Ja was umiłowałem. Wytrwajcie w miłości mojej! Jeśli będziecie zachowywać moje przykazania, będziecie trwać w miłości mojej, tak jak Ja zachowałem przykazania Ojca mego i trwam w Jego miłości. To wam powiedziałem, aby radość moja w was była i aby radość wasza była pełna.

- Następuje analiza tekstu Ewangelii. W trakcie analizy uzupełnimy poniższą tabelę:
 - * *Do czego porównuje się Pan Jezus? (Do krzewu winnego)*
 - * *Kim jest Pan Bóg w tym obrazie? (Tym, który uprawia krzew – Ogrodnikiem)*
 - * *Kim są latorośle? (latoroślą jest każdy ochrzczony)*
 - * *Jaka jest zależność latorośli od krzewu winnego? (muszą trwać w Krzewie, aby wydać owoce) *słowo „trwać” występuje w tym tekście aż 10 razy*
 - * *Co czyni winny krzew dla latorośli? (dostarcza produkty odżywcze potrzebne jej do życia)*
 - * *Kiedy zostaliśmy włączeni do „krzewu winnego”? (w sakramencie chrztu św.)*
 - * *Kogo przedstawia obraz „krzewu winnego”? (wspólnotę Kościoła)*
- Spróbujmy odkryć teraz znaczenie religijne wskazanych przez was obrazów i zadań.

obraz	wyjaśnienie	zadanie	znaczenie
Krzew winny	Pan Jezus	Dostarczenie produktów odżywczych dla wszystkich latorośli	<ul style="list-style-type: none">* sakramenty św.* Eucharystia* Pismo Św.* daje życie Boże – łaska uświęcająca
Ogrodnik	Pan Bóg	Uprawia krzew, oczyszcza go; obcina latorośl, która nie przynosi owoców	<ul style="list-style-type: none">* opiekuje się wspólnotą Kościoła* oczekuje owoców,* „przycinanie” jest konieczne, aby wspólnota się odradzała i owocowała
Latorośle	ochrzczeni	Trwać w krzewie winnym	<ul style="list-style-type: none">* żyć w zjednoczeniu z Chrystusem* uczestniczyć w sakramentach św., Eucharystii by pomnażać życie Boże* rozważać Słowo Boże* modlić się* odważnie wyznawać wiarę* nie wstydić się Jezusa* dawać o Nim świadectwo w domu, szkole, tam gdzie się pojawia

- Nauczyciel wraz z uczniami ustala **fakt nr 2**: *Należymy do wspólnoty Kościoła, w której Jezus Chrystus dostarcza nam wszelkich łask, darów, aby umocnić naszą wiarę do trwania przy Nim i świadczenia o Nim.*

Następuje śpiew piosenki: „Jesteś Panie winnym krzewem”:

<https://youtu.be/O4YZFJm1cjM?si=9n5l4rW772D75ahz>

- W celu ustalenia trzeciego faktu katecheta dzieli klasę na 3 grupy stawiając im następujące pytania:
 - * Grupa 1: *W jaki sposób rodzina pomaga nam „trwać w Chrystusie”?*
 - * Grupa 2: *W jaki sposób lekcje religii w szkole pomagają nam „trwać w Chrystusie”? Pomocą w odpowiedzi na to pytanie są świadectwa uczniów dotyczące uczestnictwa w lekcjach religii (Załącznik 1)*
 - * Grupa 3: *W jaki sposób wspólnota Kościoła pomaga nam „trwać w Chrystusie”?*
- *Przykładowe odpowiedzi grup:*

Grupa 1:

- pierwsza szkoła modlitwy, rodzinny udział we Mszy Św., przeżywanie świąt Bożego Narodzenia, Wielkanocnych, spotkania rodzinne z okazji przyjęcia sakramentów św., czytanie Pisma Św., pielgrzymki, itp.

Grupa 2:

- głębsze poznanie Boga; przygotowanie do sakramentów św.; pogłębienie relacji z Bogiem; zdobywanie wiedzy religijnej, historycznej; nauka norm moralnych; łatwość dostępu do kapłana, siostry zakonnej czy katechety by porozmawiać o problemach, które nurtują ucznia czy wspólnotę klasową; wdrażanie do liturgii Kościoła; pomoc w budowaniu prawidłowych relacji w rodzinie, szkole i poza nią; oparcie podczas przebywania w szkole; kształtowanie postaw społecznych; włączanie w akcje charytatywne; poznanie zagrożeń duchowe; obecność katechezy w szkole pomaga w integralnym wychowaniu człowieka: zarówno jego sfery intelektualnej, emocjonalnej fi-

zycznej oraz – co bardzo ważne – duchowej; pomaga kształtować sumienia, charakter i postawy młodych ludzi;

Grupa 3:

- sakramenty św., wśród nich niedzielna Eucharystia i regularna spowiedź, Liturgia, rozważanie Pisma Św. życie Słowem Bożym, udział w życiu wspólnoty parafialnej, uczestnictwo w grupach duszpasterskich: ministranci, schola, Oaza; wyjazdy na pielgrzymki; rekolekcje; trwanie we wspólnocie Kościoła daje siłę do świadczenia o Bogu; itp.

- Katecheta dochodzi wraz z uczniami do odkrycia trzeciej prawidłowości:

Fakt 3: *Wspólnoty, w których uczestniczymy: rodzina, szkoła, Kościół są potrzebne w poznawaniu Boga, rozwijaniu wiary i nawiązaniu z Bogiem coraz głębszej, osobistej relacji. Jednak każda z nich w inny sposób nam w tym pomaga. Wszystkie uzupełniają się nawzajem. Trzeba też, niestety, powiedzieć, że nie każda rodzina dba o wychowanie religijne swoich dzieci, dlatego ważne jest, aby w pełni wykorzystać udział w lekcjach religii w szkole (macie ją pod ręką). Lekcje te prowadzą nas do liturgii, a także do osobistej odpowiedzi na postawione na wstępie pytanie: „Dla kogo chodzisz? Kto jest dla Ciebie najważniejszy w życiu?”*

3. Podsumowanie

- Notatka:

Temat: „Ja jestem krzewem winnym, a wy latoroślami” - czyli co pomaga nam trwać w Chrystusie.

** można wcześniej skopiować tabelkę i dać uczniom do wklejenia w zeszytach*

** przepisać wnioski – Fakty*

- Modlitwa: Akt wiary, nadziei i miłości.

Załącznik 1

Świadectwa uczniów uczęszczających na lekcje religii

<https://www.niedziela.pl/artykul/10246/nd/Co-mi-dala-katecheza-w-szkole>

„Dzięki uczestnictwu w zajęciach religii nauczyłem się wielu nowych rzeczy na temat Boga. Na podstawie tych nauk jestem w stanie podważyć zasadność wielu zabobonów krążących wśród ludzi na temat Boga i Kościoła. Dzięki zdobytej wiedzy mogę obronić własne przekonania przed atakami innych ludzi. Dowiedziałem się, jak ważne jest, abym starał się cały czas zgłębiać swoją wiedzę na temat Boga i religii. W trakcie nauki religii dowiedziałem się również wiele na temat istoty grzechu. Mogłem przedyskutować wiele wątpliwych kwestii dotyczących Boga, wiary, Kościoła i roli człowieka w świecie. Dowiedziałem się, po co Jezus Chrystus pojawił się wśród ludzi. Nauczyłem się, że należy w wierze odróżniać rzeczy istotne od tych mniej istotnych lub zupełnie nieważnych. Lekcje te wywarły pewien wpływ na zmianę moich poglądów i spojrzenia na świat. Większość tych informacji zdobyłem dzięki zadawanym katechecie pytaniom i przeczytanym książkom. Zdobyta wiedza utrwaliła mnie w przekonaniu o istnieniu Boga i Jezusa Chrystusa, lecz nie spowodowała pełnego nawrócenia na ścieżkę wytyczoną przez Stwórcę” (Adam, lat 17).

„Zazwyczaj, przychodząc na lekcje, przychodzimy po informacje. Lekcje religii przekazały mi je. Pomogły mi rozwinąć i wzbogacić wiedzę nie tylko na temat Boga, Kościoła i Pisma Świętego, ale pomogły mi poznać bliżej i zrozumieć siebie. Lekcje religii uświadomiły mi istnienie i wagę niektórych spraw, na które wcześniej nie zwracałam uwagi. Poruszyliśmy interesujące tematy natury moralnej oraz inne równie ciekawe zagadnienia. Myślę, że uczestnictwo w tych lekcjach wzbogaciło mnie duchowo i pomogło mi ukie-
runkować swój światopogląd. Nie uważam, aby jakakolwiek godzina katechezy była zmarnowana” (Barbara, lat 17).

„W ciągu trzech lat mojego pobytu w liceum bardzo pogłębiłam swoją wiedzę o Bogu, o Kościele i Piśmie Świętym. Nauczyłam się wszędzie dostrzegać dobro. Ciągłe to udoskonalam, bo to bardzo trudne zadanie i nie zawsze wychodzi. Zyskałam również bardzo dużo informacji o Kościele i o roli kapłanów. Zrozumiałam lepiej Mękę Chrystusa i jego miłość do ludzi. Poza tym nauczyłam się rozpoznawać grzech. Do tej pory zbyt mało wiedziałam na ten temat i często nie dostrzegałam, że czynię coś złego. Najważniejsze jednak, że zbliżyłam się do Boga. Zyskałam duchowego opiekuna i Ojca, którego właściwie nie mam tu na ziemi. W każdą niedzielę muszę być na Mszy św., gdyż inaczej czuję się bardzo źle. Spotkanie z Bogiem daje mi za każdym razem coś innego. Albo kazanie do mnie przemawia, albo rozmyślałam nad poszczególnymi częściami Mszy św. To samo jest z modlitwą. Jeśli jej nie zmówię przed snem, to nie usnę. Czuję się opuszczona przez kogoś bliskiego. Modlitwa to dla mnie rozmowa z Bogiem. Rano też ją odmawiam, aby każdy dzień przeżyć jak najpiękniej. Przez to, że zbliżyłam się do Ojca Niebieskiego, moje życie stało się prostsze. Każde cierpienie czy radość staram się przeżywać z Nim i zawsze próbuję odnaleźć coś dobrego w tym, co mnie spotyka. Na lekcjach religii nauczyłam się ufać Bogu. Wiem już, że On chce dla mnie jak najlepiej i że zawsze mogę na niego liczyć. Kiedy o coś proszę Boga, to dodaję na końcu, żeby się stała Jego wola. Ufam Mu, bo wiem, że wie więcej i lepiej wszystko rozumie ode mnie” (Celina, lat 17).

„Uważam, że lekcje religii zwracają uwagę na rzeczy i problemy istotne w naszym życiu. Wcześniej nie myślimy np. o antykoncepcji, o roli małżeństwa. Katecheza szkolna pokazuje, jakie zadanie ma Kościół, pokazuje prawą drogę. Ale decyzja należy do nas samych. Uważam, że zadanie religii polega na przedstawieniu problemu, który niedługo może nas spotkać. Pokazuje, jak postąpić w chorobie, co myśleć o małżeństwie. Pokazuje zło aborcji, eutanazji i luźnych związków. Wielkim plusem są programy dokumentalne, wyświetlane na religii, pokazujące zdanie innych ludzi z różnych krajów. Dowiedzieliśmy się, co spowodowała propaganda w USA o „bezpiecznym seksie”, co przeżywały kobiety po aborcji. Takie coś pozwala na wysnucie pewnych wniosków istotnych dla naszego społeczeństwa. Pokazuje, czym grozi niewłaściwa decyzja. Dlatego warto chodzić na lekcje religii” (Darek, lat 17).

„Dzięki tym lekcjom mogłam poznać inne religie, mogłam głębiej poznać zasady moralne, którymi musimy się w życiu kierować...” (Ela, lat 16).

„(...) Lekcje religii dały mi świadomość błędów popełnianych przez młodych ludzi, a także zagrożeń, jakie czekają na nas w świecie. Dostarczyły mi wiadomości o tym, jak radzić sobie z cierpieniem...” (Heniek, lat 16).